

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
 Izdaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
 sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni številski račun št. 11.400

Rimski dogovor in mala antanta

Po konferenci Mussolinija, Dollfusa in Gömbösa

V soboto zvečer je bila naposled zaključena rimska konferenca med Mussolinijem, Dollfussom in Gömbösem. Avstrijski kancelar in madžarski premier sta ponoči zapustila prestolnico Italije, da se vrnejo domov. Akcija, ki je obrnila nase pozornost vsega sveta, zlasti pa srednje Evrope, je v tej etapi dovršena. Voditelji Italije, Avstrije in Madžarske so podpisali sporazum, ki se nanaša na politično in gospodarsko sodelovanje. Politično so se Rim, Dunaj in Budimpešta povezali s tesnejšimi formalnimi vezmi, tako da bo treba odslej na vsak način računati s to skupino kot z nekako enoto, četudi morda ne tako tesno, kakor je n. pr. mala antanta. Vsaka teh treh držav ohranja tudi zanaprej svojo popolno neodvisnost in Italija garantira to Avstriji in Madžarski še posebej, vendar je pa bilo sklenjeno, da se bodo ministrski predsedniki poslej češče sestajali in se skupno posvetovali glede stališča do vprašanj, ki se bodo pojavljala. Dejansko pomeni torej to nekak konzultativni pakt, če ga podpisniki že sami imenujejo tako ali se tega izražajo branjci.

Kdor se bo torej hotel poslej sporazumevati z eno teh treh držav, bo moral računati tudi z ostalima dvema, kar velja seveda prav tako za politične kakor za gospodarske zadeve. Mala antanta, katero nameravajo pritegniti k ureditvi Podonavja po Mussolinijevih načrtih, bo torej imela opraviti z že določenimi smernicami vsaj v načelnih zadevah, kar pomeni z drugimi besedami, da bo postavljena v marsičem pred dovršeno dejstvo! Stopati v pogajanja, kjer je treba neko brez dela pogajajočih se že dano dejstvo sprejeti kot nespremenljivo, pa ni nikoli tako prijetno in ugodno, kakor začeti docela na novo. Če trdi torej g. Mussolini, da se v Rimu ni sklenilo čisto nič, kar bi kakorkoli o viralo razširitev sodelovanja na malo antanto in eventualno še druge države, to ni popolnoma res. Če bi mu bilo do vseh podonavskih držav enako in če je hotel rešiti problem podonavskega sodelovanja absolutno objektivno, potem ne bi bil smel skleniti najprej sporazum le z eno skupino, in to s tisto, o kateri ve ves svet prav dobro, da se ne razhaja z naziranjem male antante samo glede gospodarskih, marveč tudi temeljnih političnih stremiljenj. Svojo absolutno objektivnost

in čistost namer bi bil mnogo lepše pokazal na ta način, da bi bil povabil v Rim poleg Avstrije in Madžarske tudi Jugoslavijo, Romunijo in Češkoslovaško.

Fakt, ki ga ne morejo ne spremeniti ne olupšati nobene sladke besede in nobena zagotovila o absolutni nepristranosti, je, da je bil med Italijo, Avstrijo in Madžarsko sklenjen širši ali ožji dogovor o medsebojnem trgovanju. Italija je dala obema državam gospodarske koncesije, ki se ne tičejo samo teh treh držav, marveč tudi držav male antante, v prvi vrsti pa Jugoslavije. Če se sedaj pritegne v krog še mala antanta, Italija tej ne bo mogla nuditi tega, kar je dala onima dvema! Tudi odvritev avstrijskega in madžarskega prometa od Jugoslavije in njenih pristanišč ter usmeritev v Trst in na Reko, nam ne more biti nepomembna. Jugoslavijo bi Mussolini rabil sedaj menda samo še zato, da bi dovolila po ugodni tarifi avstrijski in madžarski tranzit v Trst in na Reko, torej od svojih lastnih pristanišč stran. Za tako »sodelovanje«, ki bi pomenilo korist le onim trem, nam pa škodo, se tudi vljudno zahvaljujemo za to, da bi v sklepu male antante pomagali preživljati Dunaj in Budimpešto in bi tako razbremenili Rim in zmanjšali stroške njegovih političnih zavezništva.

Naj nam zato v Rimu ne zamerijo, če ne verjamemo, da bi šlo Italiji sedaj po rimski konferenci za to, da nam koristi. Vodilno načelo Italije je bil vedno le »sacro egoismo«, kako naj bi postal naenkrat to altruizem? Kakšna ljubezen bi mogla napolniti Mussolinija do tega, da bi pomagal celokupnemu Podonavju iz sedanje stiske? Da skuša pomagati Avstriji in Madžarski razumemo. Avstrijo hoče ohraniti tudi za ceno gospodarskih žrtev samostojno, ker se boji povečanja Nemčije in njene sosesčine: Madžarsko pa rešuje zato, da se vzdrži kot eksponentka Rima sredi držav male antante. Vse to je logično, vse drugo ne bi bilo. Na svetu je pa bilo vedno tako in bo vedno, da so se sklepali sporazumi med svobodnimi le tedaj, če so nudili koristi obema strankama. Mi v eventualnem sporazumu med rimskim blokom in malo antanto za poslednjo in zlasti za Jugoslavijo korist ne vidimo, kvečjemu in mnogo prej le zgubo — plačevanje tujih računov!

-r.

Oboroževanje francoskih levičarjev

ZANIMIVA ODKRITJA V PARLAMENTU IN TISKU. — IZSLEDITEV PREVRATNIŠKE ORGANIZACIJE V PARIZU.

PARIZ, 21. marca. Že delj časa se širijo v javnosti vesti, da se levičarske organizacije v Franciji oborožujejo in preskrbujejo z municijo. Narodni poslanec s Korzike Zarbusio je nedavno izjavil pred parlamentarnim odborom, ki je preiskoval dogodke 6. februarja t. m., da je njih povzročitelj narodni poslanec Bergery. Povodom izjave narodnega poslanca s Korzike stavlja »Matin« sledeča vprašanja: Ali se ni še po 6. februarju uvažalo v Francijo razstavljeno orožje? Ali ni bilo o omenjenih transportih izstavljeno uradno poročilo na belgijski, švicarski in španski meji? Ali niso pred kratkim vojaške oblasti opozorile francosko vlado na te dogodke in ali niso pred kratkim na švicarski meji zaplenili varnostni organi neke sumljive pošiljke? Končno vprašuje »Matin«, ali je res, da ob-

stoja neki stalni komunistični generalni štab, ki deli vtihotapljeno orožje komunističnim celicam?

PARIZ, 21. marca. Policija je prišla na sled neki ekstremni levičarski organizaciji, ki se je pripravljala na upor. Organizacija ima svoje pristaše po vseh pariških predmestjih. Tamkajšnje organizacije so pozvane s posebno okrožnico, da popišejo vse člane socialno-demokratske stranke v starosti od 21. do 60 let in da pri vsakem posameznem členu navedejo, če je bil vojak in če zna uporabljati strojnico.

ANGLIJA KUPUJE TIMOR.

LONDON, 21. marca. Angleška vlada se pogaja s portugalsko za nakup doka Timorja pri Avstraliji za ceno 2 milijardi dinarjev.

Mussolini vznemiril vso Evropo

Veliko razburjenje v Franciji — Stališče in mnenje angleškega tiska — Razočaranje na Češkoslovaškem

PARIZ, 21. marca. Rimski sporazum, osvetljen z velikim Mussolinijevim govorom, je razburil vso Francijo. Ves francoski tisk razpravlja o teh vprašanjih in naglašja skoraj soglasno, bodisi v mirnem ali celo zelo ostrem tynu, da je francoska vest v možnost sporazuma z Italijo in sodelovanja v Podonavju doživela velik poraz. Nekateri listi silno napadajo francoskega veleposlanika v Rimu de Chambruna in mu očitajo na eni strani pristranost, na drugi pa popolno nesposobnost. To, kar se mu je zgodilo, je enako porazu generala v vojni. Kakor de Jouvenel, tako je tudi Chambrun forsiral na vse načine sporazum z Italijo in gledal v svoji italoifilski mentaliteti stvari, ki jih nikjer ni bilo, ni pa videl realnosti. Zelo verjetno je zato, da bo odpoklican in zamenjan. Najostrejši je Pertinax v »Echo de Paris«, ki pravi, da se je zgodilo to, česar se je zunanji minister Barthou najbolj bal, Italija je s svojo politiko definitivno razbila vsako možnost sporazuma z malo antanto, za katero lahko postane priključitev Avstrije k Nemčiji manjše zlo kakor italijansko Podonavje. Korab pravi v »Matinu« da je sporazumna ureditev Podonavja sedaj nemogoča. Mussolini pa s tem ni preprečil »anšlusa«. Rimski sporazum bo povzročil v srednji Evropi hude pretresljaje. Vsi mostovi so porušeni. Slično pišejo tudi drugi listi. Obenem se bavijo z vprašanjem razorožitve in Mussolinijevimi besedami o ekspanziji v Aziji in Afriki,

poudarjajoč, da je oboje naperjeno proti Franciji.

LONDON, 21. marca. Ves angleški tisk posveča veliko pažnjo rimskemu sporazumu in Mussolinijevemu govoru ter pravi, da je razočaral zlasti Francijo. Sicer so pa mnenja deljena in se nekateri listi strinjajo z Mussolinijem glede vprašanja nemške oborožitve. Kakor je razumljivo, zanima Angleže zlasti vprašanje Azije in Afrike. Listi pravijo, da je usmerjen tok italijanskih aspiracij v prvi vrsti na francosko Afriko, na Tunis, pa tudi na Abesinijo in srednjo Afriko. Italijani rabijo kolonije, v katerih bi kolonizirali odviske svojih ljudi in dobivali iz njih potrebne sirovine. Značilno pa je, da poročajo londonski listi tudi o vznemirjenju na Japonskem. Japonci vidijo v Mussolinijevem govoru ogrožanje svojih interesov na Dalin, vzhodu in v Abesiniji.

PRAGA, 21. marca. Mučen vtis je napravil Mussolinijev govor zlasti na Češkoslovaškem, kjer so zadnje dni odkrito simpatizirali s sodelovanjem z Italijo. Pasus od Madžarski jih je zadel najhuje. Listi pravijo, da je položaj Češkoslovaške sedaj najtežji, ker stoji sredi spora velesil, ne da bi s katero lahko docela soglašala. Senzacija je pa vzbudil čipek starega politika dr. Kramářa, ki pravi, da sporazum z Nemčijo ni docela nemogoč. Poltrudna glasila so pa še zelo zmerna. Veliko je zaradi tega zanimanja za današnji Benešev ekspozé v parlamentu in senatu.

Preiskava v aferi Stav'skega

EKSHUMIRANJE SLEPARJEVEGA TRUPLJA. PREVOZ ARETIRANCEV IZ BAYONNEA V PARIŠKE ZAPORE.

PARIZ, 21. marca. Z afero Stavisky zaposlena preiskovalna komisija je poslala pravosodnemu ministru Chéronu dopis, v katerem ga prosi za dovoljenje, da se truplo pokojnega velesleparja ekskumira in znova preišče. Posebna medicinska komisija bo posamezne dele natančno analizirala. Minister je tej prošnji ugodil s pripombo, da bo vlada storila vse, kar bo treba, samo da se zadeva do dna razčisti. Včeraj so v zvezi s preiskavo pripeljali iz Bayonnea v Pariz

osem aretirancev, med njimi tudi župana Garata in ravnatelja zavoda »Credit municipal« Tessiereja. Na kolodvoru se je zbrala četa 300 mladih ljudi, večinoma fašistov, ki so hoteli Garata in Tessiereja linčati in so vdrli tudi v vagon. Moštvo eskorte in železniško osebje je namero le s težavo preprečilo. Čuli so se klicati: »Smrt lumpom! Pod gilotino!« Jejnike so prepeljali nato v ječo »Sancté«, kjer jih danes zaslišujejo.

Umestno Kramarevo vprašanje

PRAGA, 21. marca. Dr. Kramář je objavil v »Narodnih listih« že drugi članek, v katerem opozarja, da so upravičene razpravljati o srednjeevropskem gospodarskem problemu samo one države, ki ne bodo hotele samo prodajati, ampak tudi kupovati. Vse pa, naglašja dr. Kramář, odvisi od medsebojnih žrtev. Brez izvoza Češkoslovaška ne bo kos hudim socialnim pretresljajem, ki bodo nastopili zaradi tega. Češkoslovaška je na temelju svoje politične orientacije prevzela obveznosti napram Romuniji in Jugoslaviji, ki jih češkoslovaški agrarci sabotirajo in smatrajo kot breme. Ali bodo po vsem tem v našo državo še nadalje odprte meje za uvoz agrarnih proizvodov iz Madžarske?

Razorožitev je pokopana

PARIZ, 21. marca. »Journal« poroča, da je po Mussolinijevem govoru prišlo vprašanje razorožitve na mrtvo točko in da o razorožitvi sploh ne more biti več

govora. Govori se danes lahko samo še o popolni oborožitvi Nemčije in prav zaradi tega mora Francija z ozirom na Mussolinijev govor obvarovati svojo življenjsko moč, če hoče obdržati še nadalje svoj položaj. »Petit Parisien« pa piše, da bo nered v Evropi vedno večji, če bo Anglija še nadalje zastopala svoje sedanje stališče in bo še naprej kolebala med Francijo in Nemčijo.

FAŠISTIČNA OBSODBA ATENTATORJEV.

RIM, 21. marca. Pred tukajšnjim fašističnim tribunalom so bili danes obsojeni atentatorji na cerkev sv. Petra. Bucciglioni in Renato Cianca sta bila obsojena na 30 let, Claudio Cianca pa na 17 let ječe. Četrta obtožena Capassa je bil oproščen.

DOUMERGUE BO GOVORIL.

PARIZ, 21. marca. Ministrski predsednik Doumergue bo orisal prihodnjo nedeljo v radiu program svoje vlade in spregovoril tudi o aktualnih zunanjepolitičnih vprašanjih.

Dnevne vesti

Naši harmonikarji v Ljubljani. Pod vodstvom ge Zore Ravnikove, glavnega aranžerja g. Julčeta Guština in zborovodje g. prof. V. Schweigerja, se je zbor mariborskih malih harmonikarjev odpeljal na kratko turnejo v Ljubljano in Celje. O velikem uspehu v Celju smo že poročali. Še prej pa je naše godce (30 po številu) videla in slišala Ljubljana s polnim zanimanjem. Ob prihodu jih je pozdravila množica malih in velikih ljubljancev, a harmonikarji so se jim zahvalili s svojo koračnico iz hotelskega balkona. Nato so obhodili glavne ljubljanske ulice, kot najmlajši narodni probuditelji so se poklonili Francu Prešernu pred njegovim spomenikom. Fotografiji so jih lovili v svoje kamere. Povsod, koder so šli, so vzbujali občudovanje in veselo razpoloženje. V največje veselje otrok in je dvigalo pripeljalo v visoki nebotačnik. V soboto (17. t. m.) zvečer so odigrali prvi koncert ob obilni udeležbi. V nedeljo dopoldne pa so priredili matinejo za šolsko dečo ob polni dvorani. Obakrat so podali svoje izvajanje na harmonikah (tudi s petjem, deklamacijami) tako precizno in dovršeno, da jih je tudi ljubljanska stroga kritika pohvalila. Unionska dvorana je odmevala v pristrčnem smehu in burnem ploskanju. Hvala našim malim pionirjem, ki budijo in razširjajo našo narodno pesem in ki v svetu dvigajo sloves našega Maribora.

»Razgled« nehal izhajati. V decembru je pričel v Mariboru izhajati »Razgled« kot tedensko glasilo nekili gospodarskih krogov. Prerokovali so celo, da se bo z Novim letom spremenil v dnevnik, toda doletela ga je enaka usoda kot istočasno osnovano mariborsko »Novo državo«, ki je kmalu zaspala. Pred 14 dnevi je nehal izhajati tudi »Razgled«.

Sodniški izpit je napravil v Ljubljani te dni g. Ciril Golouh, nekdanji član našega uredništva. Čestitamo!

Iz sodniške službe. V višjo položajno skupino je napredoval med drugimi dr. Josip Smid, starešina okrajnega sodišča v Slovenjgradcu.

Poroka. Pri Devici Mariji v Pušcavi sta se poročila carinski posrednik gosp. Stefan Kraut in zasebna uradnica gđ. Stana Nabergojeva. Bilo srečno!

Lep trgovski jubilej. Te dni praznuje znani mariborski sedlar in jermenar g. Henrik Egger, ki ima svojo trgovino v Gosposki ulici, lep jubilej 30letnice obstoja svoje trgovine. Jubilarju, ki ima že 63. let čestitamo k temu lepemu delovnemu jubileju!

Namestitev učiteljskih abiturientov. Za učitelje so med drugimi imenovani naslednji abiturienti: Ivan Serajnik na Sladkem vrhu, Gvidon Stres v Lokavcu, d. Dravogradu, Alojzij Senekovič pri Sv. Jerneju nad Muto in Tatjana Novakova v Martijancih v Prekmurju.

Ogrevalnico so zaprli. Nastopilo je zadnje dni toplejše vreme in reveži, ki so v mrzlih dnevih pridno obiskovali ogrevalnico, niso več primorani iskati zavetišča v njej. Zaradi tega so ogrevalnico predvčerajšnjim zaprli.

Brezposelnost v Mariboru. Koncem februarja je bilo v Mariboru pri Borzi dela prijavljenih 292 moških in 229 žensk, ki so brez posla. Do 10. tm. pa se je na novo prijavilo 67 moških in 91 žensk.

Nezgoda. Preteklo nedeljo je 19-letnega koračarja Viktorja Šmiga iz Maribora doletela hujša nezgoda. Pregledoval je samokres in pri tem ravnal tako neprevidno, da se je samokres sprožil in se je krogla zarila Šmigu v levo roko. Iskati je moral zdravniške pomoči v bolnišnici.

Poskušen beg 16letne iz življenja. Včeraj popoldne je 16letna učenka Katica D. na meščanski šoli v Cankarjevi ulici na stranišču v samomorilnem namenu izpilila večjo količino lizola. Součenke so našle nesrečno dekle vživljajoče se od hudih bolečin in o tem obvestili reševalce, ki so jo prepeljali v bolnišnico. Tam so dekletu izprali želodec in jo rešili gotove smrti. Kaj je pognalo mlado dekle v obup, ni točno znano.

Prihodnje lovsko streljanje SLD bo drevi ob 20. v restavraciji »Plzenski dvor«. Člani SLD kakor sploh vsi prijatelji strelskega sporta vabljeni!

Akcija za vajenski dom. Po prevratu je kakor čez noč v Mariboru oživelo naše obrtništvo. Število vajencev in vajenk je stalno naraščalo in že takrat se je čutila potreba po vajenskem domu. Slovensko obrtno društvo je že pred leti sprožilo vprašanje vajenskega doma. Med tem pa je postajala potreba po njem vedno nujnejša. Mariborski obrtniki so uvideli, da morajo imeti njihovi vajenci lastno zatočišče, če hočejo, da bo zdrav in krepek njihov naraščaj. V vajenskem domu naj bi našel vajenec prostora za oddih, za zabavo in za nadaljnjo izobrazbo. Mladina, ki prihaja v Maribor, da bi se izučila te ali one obrti, je izpostavljena nevarnosti, da pride v družbo starejših tovarišev, ki jo čestokrat moralno popolnoma spridijo. Pa tudi iz nacionalnih ozirov bi bil v Mariboru vajenski dom nujno potreben, ker bi nudil obrtnemu naraščaju pravo nacionalno vzgojo, ki je sedaj pri mariborskih mojstrih nimajo. Le iz narodno zavednega obrtniškega naraščaja bodo postali sposobni mojstri za konkurenčni boj s tujim obrtništvom. Čigar izdelki po nepotrebnem še danes v veliki meri silijo preko meje v našo državo. Vajenski dom pa bi bil obenem tudi obrtniški dom, kjer bi bilo zbirališče mariborskega obrtništva. V vajenskem domu bi se prirejali strokovni sestanki in poučni tečaji. Mariborsko Slovensko obrtno društvo je poživilo akcijo za vajenski dom in v zadnjem času zaprosilo razne denarne zavode in druge gospodarske korporacije za primerno podporo, da bi čimprej moglo realizirati načrt za vajenski dom. Pričakovati je, da bo naletelo vsepovsod na popolno razumevanje.

Ljudska univerza v Mariboru. Predavanje prihodnjega petka je posvečeno spet našemu Jadranu! O pestrem življenju rastlinstva in živalstva, ki se odigrava v globinah, na površju in ob obali našega sinjega morja in ki navdaja z občudovanjem gotovo vsakega ljubitelja našega Jadrana bo govoril g. univer. prof. dr. Jovan Hadži iz Ljubljane. »Biologijo Jadrana« bodo ponazorile mnogoštevilne skioptične slike. Računamo na vaš obisk, Jadranci in prijatelji morja! V ponedeljek 26. tm. predava ga. dr. Mila Kovačeva, specialistinja za rentgenologijo o temi: »Kaj nam razodevajo roentgenovi žarki?«

Ljudska univerza v Studencih. V četrtek 22. t. m. točno ob 19. uri predava gosp. sodn. svetnik dr. Vladimir Travner »O ustanovitvi ljudskih vseučilišč F. N. Grundtwiga in o prestolnici kraljevine Danske« (Kopenhagen) na podlagi krasnih skioptičnih slik, katere je poslalo poslaništvo Danske v Beogradu.

Banska uprava je kupila gornjeradgonski grad. Banska uprava je kupila od Oesterreichische Kreditanstalt für Handel & Gewerbe na Dunaju gornjeradgonski grad za 300.000 Din. Dolgo so si prizadevali naši narodni gospodarji, da bi prišel gornjeradgonski grad v naše roke. Njih prizadevanje je bilo uspešno. Banska uprava namerava ustanoviti v gradu novo hiralnico za bližnje kraje bivše Štajerske in vsega Prekmurja. Obenem pa je z nakupom gornjeradgonskega gradu v znatni meri okrepljen tudi naš narodni življenjski ob severni meji.

Velikonočni izlet na Jadran. Zagreb - Sušak - Omišalj - Malinska - Krk - Rab - Crikvenica - Sušak - Zagreb. Vožnja po železnici in morju, prvovrstna hrana, prenočišče, napitnina Din 245. Prijave sprejema »Putnik«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. 21-22.

Ustanovitev jugoslovanske-češkoslovaške gospodarske zbornice. Včeraj je bil v Beogradu ustanovni občni zbor Jugoslovanske-češkoslovaške gospodarske zbornice, ki so se ga udeležili mnogi odlični zastopniki našega gospodarstva in češkoslovaški poslaničnik dr. Welner. Za častnega predsednika nove zbornice je bil izvoljen češkoslovaški poslanik dr. Welner, v upravo pa med drugimi tudi minister na razpoloženju in narodni poslanec Ivan Mohorič ter veleposestnik Srečko Krajnc iz Pesnice pri Mariboru. Češkoslovaška gospodarska zbornica je bila ustanovljena na pobudo gospodarskega sveta male antante.

Recitacijska ura »UMUNA«. Pretekli ponedeljek je priredilo mariborsko dijaško društvo »UMUNA« recitacijsko uro. Močno lirčne sestavke sta čitala pri uri samo Zorko in Kociper. Zorkove tri pesmi, dve črtici in groteska kažejo avtorjevo mehko lirčno naravo, čustveno in intelektualno občutljivo do boleznosti. Iz pesmi »Ob ribniku«, »Jutro« in »V eter« pade v uho zvonka muzikalnost in edekvatno izražanje. S Cankarjevo prodornostjo in silno podrobno obdelavo črtici »Rozika« domotožje dijaka, ki se skesan vrne domov. Originalnost in izraževalna okretnost diči to črtico. Boli sodoben in zgoščen v podajanju je bil v odlomku povesti »Barabe«, kjer je z ogorčenostjo in v jedrnatih stavkih prikazal problem deložacije. Največ ustvarjalne zmožnosti pa je pokazal v II. dejanju drame »Višnjeve cvete«, kjer z groteskno obliko in gorkijevskim sarkazmom plastično slika brezplodne dolge dobrodne konferencie. Kje pa kje je bil malce predolgočasen in preveč podroben. Kociperovi »Opolji« in »Refleksi« niso tako spontani izlivi čustvenih doživetij, kakor pri Zorku. Njegove slike so, razen ene, manj globinsko doživljene spoznanja in so zato bolj konstruktivnega značaja. Črtica »Opoj« z dovršeno jezikovno izglajenostjo je bila lepo podana. Čustvena poglobljena, res do dna segajoča črtica »V bolnišnici« je poslušalce gnila. Filozofsko prodornost, razmišljanje o svetu, o elektronih, o človeški ničevnosti, o gibanju sveta je vsebovala črtica »Elektroni«. Kakor so bili trije sestavki subjektivni, polni malenkostnih doživetij in spoznanj, tako je bila sodobna in stvarna črtica »Naš čas«, iz katere kriči močna obtožba nad družbo, ki pozna samo miloščino, ne pa pravice. Dvorana je bila polna dijaštva, ki je močno aplavdiralo mnogo obojatočina Zorku in Kociperu. Le tako naprej! -dič-

»Merkur«, društvo trg. in priv. nameščencev Jugoslavije v Zagrebu, podružnica v Mariboru, sporoča svojemu članstvu, da bo v nedeljo, dne 25. marca 1. 1934 ob 9. uri dopoldne v Aljaževi sobi hotela »Orel« na Grajskem trgu IV. redni letni občni zbor podružnice »Merkurja«. Z ozirom na važnost je dolžnost vsakega člana, da se tega občnega zbora zanesljivo udeleži.

Naši izseljenci pošiljajo vedno manj denarja. Po podatkih Narodne banke so poslali naši izseljenci v letu 1931. v domovino 571.1 milijonov dinarjev, leta 1932. le še 206 milijonov in lani samo še 122.3 milijonov. Z ozirom na dolgotrajnost krize, ki je najbolj občutljiva prav našim izseljencem, pa je tudi še 122 milijonov lepa vsota.

Radio Ljubljana. Spored za četrtek 22. t. m. Ob 12.15: plošče; 12.45: poročila; 13: čas, plošče; 18: predavanje o gluho-nemi deci, predava Vilko Mazi; 18.30: srbohrvaščina, poučuje dr. Mirko Rupel; 19: plošče po željah; 19.30: pogovori s pošiljalci, pogovarja se prof. Prezelj; 20: »Večer na Golgoti«, izvaja glasbeno društvo »Ljubljana«; 20.40: orgelski koncert g. Sterbenca; 21.15: plošče, religiozna glasba; 22: čas, poročila, radio-orkester.

Današnji živilski trg je bil srednje založen. Okoliški kmetje so pripeljali 6 voz poljskih pridelkov in 3 voze sadja. Tudi na kokošjem trgu je bila srednja izbira, dočim je bilo na trgu nad 3000 sadnih drevesc. Radi lepega vremena prinašajo kmetice na trg vedno več zelenjave, ki ji cena stalno pada. Stojnice branjevka pa so bogato obložene z južnim sadjem. Na trgu za seno je stalo 8 voz sena, 2 voza otave in 3 voze slame. Prodajali so stot sena in otave od 28 go 30 Din, stot slame pa po 22 do 25 Din.

Grajski kino. Do vključno četrta vesela opereta »Viktor in Viktorija«. V petek se začne dvajseti spored: »Neusmiljena prijateljica« z Anny Ondro ter »Nagana«, vefilm iz džungle.

Kino Union. Do vključno srede »S. O. S. Ledena gora«. Sledi največja veseligr »Czibi« s Frančiško Gaalovo in Hermanom Thimigom.

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, usedu (Hensenschuss) se uporablja naravna »Franz Josefova« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala.

Narodno gledališče

REPETOAR.

Sreda, 21. marca. Zaprti.
Četrtek, 22. marca. Zaprti.
Petek, 23. marca ob 20. uri »Vijolice« z Montmartra red A. Gostovanje gđ. Erike Druzovičeve.

Prihodnja uprizoritev »Vijolice« z Montmartra, izvrstne Kalmanove operete, ki so jo ob povišanih opernih cenah dejali že štirikrat pred razprodano hišo, bo v petek, 23. tm. za red A. Tudi pri tej predstavi poje naslovno partijo odlična pevka zagrebske opere Erika Druzovičeva, ki je »Vijolice« tudi v Mariboru pripomogla do popolne zmage. Pri tej predstavi veljajo običajne operne cene.

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, usedu (Hensenschuss) se uporablja naravna »Franz Josefova« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala. Univerzitetne klinike izpričujejo, da je »Franz Josefova« voda posebno v srednjih letih in starostni dobi izborna čistilno sredstvo za želodec in čreva. »Franz Josefova« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specijalnih trgovinah.

Razglednice mariborske in vse druge v največji izbi. Trgovci popust! Zlata Brišnik, Slovenska ul. 11.

Ne pred oltar, marveč v strogi zapor, tako se je glasila sodba, ki jo je izreklo včeraj mariborsko okrožno sodišče nad premožnim 60letnim posestnikom Rudolfom Arnušem iz ptujske okolice. Arnuš je bil obtožen vzloma v ptujsko prostijsko cerkev. Iz obtožnice je razvidno, da si je lani izbral nevesto, ker je bil vdovec in se je nameraval ob letošnjem pustu poročiti. Z nevesto, ki je imela tudi že precej križev na plečih, sta se dogovorila, da bo njuna svatba zelo veličastna in bo sta povabila prijatelje in znance od blizu in daleč. Take svatbe stanejo precej denarja. Bil pa je Arnuš zelo skop in je hotel na svojevrsten način priti do denarja za svojo poroko. Odšel je lani 2. decembra v Ptuj in opazoval okrog prostijske cerkve, ker je bil prepričan, da je v nabiralniku precej denarja. Ko se je počutil popolnoma varnega, se je vlihotapil v cerkev in pričel z nožem odpirati škrabico. Pri nepoštenem delu pa ga je zasačila neka stara ženica, ki je molila v temnejšem kotu cerkve. Takoj je odšla na policijo in povedala, kar je videla. Straznik je pri nepoštenem delu zasačil Arnuša in mu napovedal aretacijo. Pri razpravi je obtoženec odločno tajil krivdo. Na podlagi izpovedb zanesljive pričje pa je bil obsojen na 6 mesecev strogega zapor in na izgubo častnih državljanских pravic za dobo 3 let. Imel bo torej čas in priliko v zaporu mirno premišljevati načrte za svojo svatbo, le če se mu ne bo skujala med tem časom njegova nevesta.

Tatvin koles ni konca ne kraja. Skoro ne mine dan, da se ne bi zglasil pri policiji kak kolesar in prijavil, da mu je bilo ukradeno kolo. Tako je bilo ukradeno trgovcu Usarju izpred Emeršičeve gostilne na Aleksandrovi cesti črno pleskano 1.000 Din vredno kolo. Mesarskemu mojstru Henriku Ubleisu pa je neznan tat odpeljal skoro novo kolo, vredno 1.500 Din. Kolesa krade prav gotovo dobro organizirana tatinska družba, ki ji policija ne more do živga.

Pod ključem. V zadnjem času je bilo izvršenih več drznih vlomov. Orožništvo in policija sta s polno paro zasledovala vlomilce in jih že nekaj spravila pod ključ. Najdrznejši izmed vseh vlomov je bil veliki nočni vlom v Makolah, kamor so se vlomilci pripeljali z avtom in se ustavili kak km. proč od trga. Odnegli so iz trgovine Konzumnega društva za približno 30.000 Din manufakturnega blaga. Med vlomilci je bila tudi ženska in poličanski orožniki so na podlagi prstnih odtiskov, ki so jih našli na šipi, spoznali v njej neko C. K., ki je bila že večkrat kaznovana. Pred dnevi pa so aretirali v Mariboru več sumljivih postopačev, od katerih je eden priznal vlom v Orovičevo in Aignerjevo trafiko v Mariboru. Na sledu pa so tudi glavnemu vlomilcu, ki je najbrže vodja vse tolpe. Zaradi nadaljnje preiskave pa policija še ni izdala imen aretirancev.

Debut Dramskega studia

V nedeljo zvečer se nam je predstavil v našem Narodnem gledališču Dramski studio, ki se je osnoval v okviru ZKD pod vodstvom igralca g. Maksa Furijana. Odigral je Arthurja Schnitzlerja trodejanke »Ljubimkanje«. Kakor vsa dela tega dunajskega naturalista, se odlikuje tudi »Ljubimkanje« po močni realistični plastiki ter globokem poznavanju živlega življenja mladih, zaljubljenih ljudi. Visokošolska ljubezen: dva para, štiri nasprotja v vseh odtenkih, od težke sentimentalne Kristine preko notranje raztrganega, a globljega Frica do hladnega Teodorja in temperamentne, a plitke in površne Mici! Vse je le ljubimkanje, in vendar ugasne Fricu življenje in stre Kristino.

Režiser g. Furijan se je lotil dela z vidno voljo, ustvariti diletantski ansambl in predstaviti, ki bi se dvigala nad navadni diletantizem. Ta volja se je mogla razločno opaziti, samo da ni bila povsod realizirana. Med voljo in močjo ansambla je bila ponekod precej vidna disonanca, ponekod so pa bili vendarle doseženi prav opogumljajoči rezultati. Šibko prvo dejanje ni obehalo več ko »predstavo«, drugo je prvo že presegalo, tretje je pa posebno v zaključku zrastle nekam precej v uspeh. Zaključek sam je bil kar dober in je pokazal, da ima gđ. Leli Pečarijeva precej igralskega talenta za take značaje in scene.

Najmočnejši igralec skupine je bil nedvomno g. Ljudevit Krčar (Crnobori), ki se s pridom uveljavlja tudi v našem Narodnem gledališču. Ima lep, prikopen organ in gladko izgovarjavo, a nedvomno tudi močan igralski talent. Starca Weiriga, očeta Kristininega, je ustvaril prepričljivo in dvignil z njim vso predstavo. Precej talenta je pokazala gđ. Leli Pečarijeva v svoji nelahki vlogi sentimentalne Kristine. Pod lupino začetniškega diletantizma, ki jo je v tlesnjev zlasti v prvem in še deloma v drugem dejanju, je talent, ki bi se dal lepo razviti. Talentirana je tudi gđ. Vida Vesnaverjeva, da se s svojo temperamentno Mici ni mogla dvigniti do trajnejše prepričljivosti in večje pristnosti. Ponekod je vidno le igrala, dosegla pa uspeh tedaj, ko se je tega igranja osvobodila. Če bo studio obstojal in se razvijal, se bo razvijala tudi ona.

Tudi g. Tone Starec in gđ. Boža Simčičeva sta izpričala, da rista brez talenta, da sta bila povprečno bolj diletantska kakor ostali, sta pa dosegla neko umerjeno linijo. Glavna njuna napaka, ki sta jo pokazala oba, prvi v vlogi Teodorja, drugi pa v vlogi komične Katarine, je neuglajenost, torej lastnost, ki se kaže več ali manj pri vsakem igralcu, ki na deskah še ni popolnoma doma. Če premagata to, bo vse dobro in bo razvoju odprta lena pot. Prav posrečen je bil gospod igralec, ki je bil na programu označen le s tremi pikami. G. Furijana, ki je v zadnjem hipu vskočil namesto g. Butolena, ki ni smel igrati, in odigral Frica, moramo oceniti kot igralca. Rešil je svojo nalogo z veliko rutino, da se ni mogel vživeti popolnoma, ker je bil preveč navezan na suflerko. Studio je napravil z vskokom veliko in junaško uslugo.

Po vsem tem moram ugotoviti, da je Dramski studio resna stvar in ji zato posvečam več pozornosti, kakor bi jo je drugače. Želel bi, da ne bi bil le muha snodnevnic. S šolo, vajo in igro nam ustvari lahko diletantski oder, ki se bo visoko dvigal nad priložnostnimi skupinami ter bo lahko dajal naraščaj tudi našim poklicnim odrom. Zato: ne omagajte, nadaljujte!

-r.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani bo imela v četrtek 22. marca 1934 ob 8.30 dopoldne v svoji dvorani javno plenarno sejo.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplota 7,9 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 7,3 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 13,3 stopinjah 735,4, reduciran na ničlo pa 733,8; relativna vlaga 86; vreme je bilo tiho in jasno; vremenska napoved napoveduje oblačnost in padec temperature.

Naše nove občine

Končna ureditev komasacije občin in določitev sedežev uprav

Izdana je uredba o reviziji komasacije občin in o določitvi definitivnega sedeža posameznih občin v Sloveniji. Po novem občinskem zakonu je bila že lani izvršena komasacija občin, katere stremjenje je bilo, da se ustvarijo večje občine, ki bodo sposobne v polni meri zadostiti svojim potrebam. Ker je bila v nekaterih primerih izvršena komasacija v nasprotju z utemeljenimi željami občanov in se ponekod ni posvečali zadostni obzir prometnim in gospodarskim pogojem, je notranje ministrstvo s posebno uredbo odstranilo vse te hibe.

Tako se spremeni v mariborskem desnem okraju ime občine Jelovec—Makole v Makole; iz občine Poljskava se izločijo bivše upravne občine Črešnjevec, Pretrč in Vrhloga ter kraj Pragersko, ki tvorijo odslej novo občino Pragersko. V mariborskem levem okraju se priključijo občini Jurovski dol del katastralne občine Varda. Iz občine Pesnica se izloči bivša občina Kaniža in se priključijo občini Št. Ilj v Slov. goricah. Ime občine Sv. Kungota v Slov. goricah se spremeni v Zgornjo Kungoto; iz občine Št. Ilj v Slov. goricah se izloči bivša upravna občina Sladki vrh in se priključijo občini Velka. V murskosoboškem okraju se iz občine Martijanci izloči upravna občina Mlajtinci in se priključijo občini Tešanovci; prav tako se izloči iz občine Murska Sobota okolica Gradišče, ki se priključijo Tišini. V ptujskem okraju se ustanovi nova občina Sv. Lovrenc na Dravskem polju, kateri se priključijo občina Sv. Lovrenc, Trnovec, Sela, Pobrežje in Zgornja Pristava. Ime občine Vurbeg se spremeni v Grajeno.

Definitivni sedeži posameznih občin pa so v dravograjskem okraju: Brezno, Čr-

na, Dravograd, Guštanj, Marenberg, Mežica, Muta, Prevalje, Ribnica na Pohorju, Vuhred in Vuzenica. V ljubotemskem okraju: Apače, Cezanjevi, Gornja Radgona, Gornja Radgona okolica, Križevci, Ljutomer mesto, Ljutomer okolica, Mala Nedelja, Negova, Slatina Radenci, Sv. Jurj ob Ščavnici, Štrigova, Trbegovci in Veržej. V okraju Maribor desni breg: Fram, Hoče, Limbuš, Makole, Pobrežje, Podvelka, Poljskava, Poljčane, Pragersko, Rače, Ruše, Slov. Bistrica mesto, Slov. Bistrica okolica, Studenci, Sv. Lovrenc na Pohorju in Šmartno na Pohorju. V okraju Maribor levi breg: Cerkvenjak, Duplek, Jakobski dol, Jurovski dol, Kamnica, Korena, Košaki, Pesnica, Selnica, Senarska, Sv. Križ pri Mariboru, Zgornja Kungota, Sv. Marjeta ob Pesnici, Ščavnica, Št. Ilj, Št. Lenart, Velka in Voličina. V murskosoboškem okraju: Bodonci, Cankova, Gornja Lendava, Gornja Slaveča, Gornji Petrovci, Križevci, Kupšinci, Mačkovci, Martijanci, Murska Sobota, Murska Sobota okolica, Pertoča, Prosenjakovci, Puconci, Rogasčevci, Strukovci, Šalovci, Tešanovci in Tišina. V ptujskem okraju: Breg, Cirkovci, Dornava, Drobotinci, Gorišnica, Grajena, Hum, Ivanjovci, Juršinci, Kog, Koračice, Leskovec, Majšperk, Markovci, Ormož, Osluševci, Pobrežje, Podlehnik, Ptujška gora, Rogoznica, Slovenja vas, Središče, Sv. Barbara v Haložah, Sv. Lovrenc na Dravskem polju, Sv. Miklavž, Sv. Urban, Trnovska vas, Velika Nedelja in Zavrč.

Društvo za zdravstveno zaščito otrok in mladine v Mariboru je imelo svoj redni letni občni zbor v nedeljo 4. t. m. v društveni sobi v Cankarjevi ulici pod predsedstvom generalove gospe Marije Maistrove.

Bilanca velikega humanitarnega dela

Počitniški dom kraljice Marije pri Sv. Martinu na Pohorju

Društvo oskrbuje naprave Počitniškega doma pri Sv. Martinu na Pohorju. Gospa predsednica se je uvodoma spomnila umrlih treh članov odbora gg. Dimnika, ing. Černeta in Žuraja. Prva dva sta bila soustanovitelja in sograditelja našega društva, oziroma doma in mu posvečala svoje najboljši moči. Ustanovil se je »Dimnikov sklad«, od katerega obrestih bi se vzdrževal vsako leto vsaj en siromašen otrok brezplačno na Počitniškem domu. Iz tajniškega, zdravstvenega, gospodarskega in blagajniškega poročila je bilo razvidno, da je društvo visoko aktivno. O tem se more prepričati vsakdo nazorno, kdor si ogleda Počitniški dom po sedanjem stanju ter se zamisli v čase, ko je društvo kupilo takorekoč le ruševine in skrajno zanemarjeno zemljo. Pogled na te izredne sado-ve požrtvovalnega in iniciativnega dela je vsem onim činiteljem gotovo najboljše zadostjenje.

Počitniški dom je namenjen zdravstveno slabotnim otrokom, predvsem iz socialno šibkih družin. V času bivanja v domu je preskrbljeno v polni meri, da se taki otroci okrepe telesno in se jim dvigne odporna sila za obrambo pred boleznimi za čas zimskih mesecev, ko žive v slabih razmerah. Poleg zdravstvene okrepitve želi ustanova dati otrokom tudi razvedrila, učvrstiti v njih ljubezen do narave, dobrega tovarštva in lepih zdravstvenih navad. Dom je danes tako izpopolnjen, da nudi vsega tega v izobilju in uspehi so iznenadljivi. Bledi, šibki otroci brez volje za igro, brez ljubezni do narave, apatični, brez apetita, da si bili po večini slabo hranjeni, se takoj po prihodu v dom razžive, apetit postane nenasičen, lica vzcveto in nič čudnega, da v teh pičlih 4 tednih pridobe do 5 kg na teži. Higijenske razmere so v domu brezhibne. Vode je v izobilju, tako pitne iz vodovodne napeljave, s katero je preskrbljen vsak objekt, kakor prhe, kadna kopel in odprt plavalni bazen. Zdrave in obilne hrane je na razpolaganje v petih obrokih na dan. Vsaka 15 do 20 otrok štejoča skupina ima stalno svojega nadziralca, oziroma voditelja in vzgojitelja. Zdravnik je bil tudi v

pretečeni sezoni stalno v domu, istotako zdravstvena sestra. Preskrbljeno je torej v vseh ozirih za dobrobit malih oskrbovancev. Razen kakih malih prask, bolnega zoba ali kake angine ni bilo resnejšega obolenja. V domu je razvrščen dan po preciznem dnevnem redu, ki po dosedanjih izkustvih ne rabi nikakih izprememb.

V seziji I. 1933., ki je trajala od 11. junija do 8. septembra v treh skupinah, je bilo v koloniji 157 deklic in 202 dečkov, skupno 359 otrok. Od teh je bilo sirot, polsirot in zelo ubožnih 152, sirot iz zavodov 19, delavskih, železničarskih in poduradniških 82, otrok iz uradniških slojev 51, otrok iz samostojnih poklicev 55. Iz te statistike je razvidno, da se je v zadnji sezoni upošteval kar najbolj socialni položaj pri izbiri otrok. Bilo jih je na stroške mestne občine 90, banovinske 99, Dečjega doma 75, Zdravstvenega doma v Mariboru in Varaždinu 67, Rdečega križa 2, lastnih 64, društvenih 12. Od ustanovitve društva od l. 1929. do 1933. je bilo oskrbovanih v Počitniškem domu vsega 1.754 otrok. Iz tega je razvidno, da ustreza društvo v polnem obsegu svojemu namenu.

Gospodarstvo Počitniškega doma opravljata gospodarski odsek pod vodstvom ge. Balonove. Iz gospodarskega poročila, katerega je prav izčrpno podala ga. Lipoldova, je bilo posneti, kaj vse je bilo storjeno tudi na tem področju. Dokupilo se je 8.280 m² posestva. Poleg vsakoletnih stalnih gospodarskih popravil na polju, travniku, v vrtovih in gozdih so se izvršila še izredna dela, ki pomenijo znatno zvišanje vrednosti tega posestva. Iztrebilo se je zopet mnogo skal, in tako izboljšalo travništvo. Kamenje se je uporabilo za zidavo motorne hišice, škarpe in dveh mostičev preko domačega potoka. Preko mostičkov je bila izpeljana lepo zgrajena cesta, ki vodi od gospodarskega poslopja čez posestvo, katero je dobilo to leto društvo v dar od gospoda dr. Lipolda. Z darovanjem posestvom se nismo povečalo posestvo, temveč se je povečala vrednost tudi zaradi komunikacije poti preko tega dela do kupljene zemlje, do katere je bil po-

prej dostop zelo težaven. Iztrebilo se je gozd. Gozdarska šola je z učenci osn. šol Sv. Martina in iz Tinj pogozdila gozd z 19.270 sadikami. Na novem posestvu so iztrebili grmičevje ter pripravili teren za travnik in sadonosnik, kjer je bilo na novo nasajenih 110 sadnih dreves. Z vsem tem izrednim delom je posestvo pridobilo na vrednosti, kajti s tem se bo v bodoče povečala njegova donosnost. Tako je posestvo zares vzorno urejeno, kar je gotovo vzgled vsemu prebivalstvu v kraju. S pridom se goje govedo, perutnina in prašiči. V zgradbah se je znatno pomnožil počitniški inventar. Dograbil se je vodovod v vseh poslopjih in prostorih. Napeljana je voda tudi na vrh. Blagajna, katero prav vestno vodita ga. Pinterjeva in g. Biček, je izkazala Din 783.224,15 prometa v letu.

Da je zamoglo društvo izvršiti vse navedeno, se ima zahvaliti svojim dobrotnikom in pospeševalcem, predvsem banški upravi dravske banovine in mestni občini mariborski, ki podpirata znatno s podporami to naše društvo in pošiljata vsako leto 90—100 otrok v počitniški dom. Zelo požrtvovalno priskoči vedno našemu društvu na pomoč Slovensko žensko društvo. Ves izkupiček svojih prireditvev, koncertov, tombol, čajank, pokloni našemu društvu. Nadalje so med dobrotniki Zdravstveni dom, Posojilnica Maribor, tovarna za dušik v Rušah, tovarne kemičnih izdelkov v Hrastniku, zdravilišče Rogaška Slatina in tvrdka Westen, tovarna Hutter, tvrdka Rossner in drugi.

Iz poročil funkcionarjev na občnem zboru je bilo razvidno, kako velikanski obseg je zavzelo delovanje tega dobrodelnega društva, katerega podpirajo vsi odborniki s svojimi nasveti. Nadvse požrtvovalno je prizadevanje ge. Balonove, ge. Lipoldove, ge. Pinterjeve in ge. Rapočeve, na katerih ramah je vsa skrb za kolonijo.

V novi odbor so bili izvoljeni z malimi izjemami člani starega odbora pod predsedstvom ge. M. Maistrove. Ožji kot eksekutivni odbor je sestavljen takole: Ga. Olga Balonova, ga. Ivanka Lipoldova, ga. Antonija Pinterjeva, ga. Marija Rapočeva, gg. dr. J. Vrtovec, inž. J. Baran, Franc Bezljaj, Ivan Lukman, Vl. Biček in I. Vomer.

Ptuj

Rekrutni spisek za tekoče leto je sestavljen in je do 31. t. m. razgnet prebivalstvu pri mestnem načelnstvu na vpo gled. Poglavari družin, katerih mladeniči so vpisani v rekrutni spisek, se pozivajo, da ga pregledajo, ali je njih družinsko stanje pravilno vpisano. Obenem se opozarjajo družinski poglavari onih rekrutov, ki živijo izven občine, da jih morajo pravočasno obvestiti, da pridejo v tekočem letu na nabor in da se morajo pravočasno predstaviti rekrutni komisiji, ker jih v nasprotnem primeru zadenejo posledice čl. 45 in 56 zakona o ustrojstvu vojske.

Za revizijo obrtnega zakona. Zasedanje redakcijskega odbora, ki je imel nalogo sestaviti končni tekst zakonskega načrta za spremembo obrtnega zakona je končano. Minister za obrt in industrijo je predložil obsežen referat, ki vsebuje vse predloge glede spremembe posameznih določil sedanjega obrtnega zakona.

Znižanje obrestne mere za blagajniške zapise Narodne banke. Narodna banka je znova znižala obrestno mero za blagajniške zapise. Enomesečnih ne bo izdajala več, za dvomesečne se zniža obrestna mera od 1,5% na 1%, za trimesečne pa od 2,5% na 2%.

Podpore za brezposelne delavce. V mesecu februarju je bilo pri vseh borzah v naši državi v evidenci 28.570 poklicnih ročnih delavcev. Brezposelnim so izdale borze v februarju poldrugi milijon Din podpor. Ponudb dela pa je bilo komaj toliko, da odpadeta na vsakih 100 brezposelnih delavcev po 2.

Službeni list banske uprave objavlja v letošnji 22. številki: Uredbo o občinskih uslužbencih, objave barske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu in razne objave iz »Službenih novin«.

MARIJ SKALAN

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

Evalasta je vsa trepetala od razburjenja in togote, a genila se ni. Spoznala je, da je zares ujetnica in bi bil ves odpor zaman. Tudi če bi pobegnila iz svojih soban, kako naj bi prišla do azteških slo- nov, vojščakov in sužnjev, in kako ž nji- mi iz dvora in Semisirisa?

Neskončna bolečina, kakršne ni obču- tila nikoli poprej, ji je pretisnila srce, toda zajokala ni. Nad bolečino je zmagal njen vladarski ponos, ki ji ni dovoljeval, da bi sužnjam kazala solze in ž njimi trpljenje poraza. Samo drhtela je, ker toliko moči vendarle ni imela, da bi do- cela obvladala svoje do skrajnosti raz- burjene živce. Obraz je položila med bla- žine in obležala tako skoraj brez misli. Nenadoma ji je postala glava topa, po- polnoma prazna. Misli ji je izpila gosta megla, ki jo je obdala vso, da se ji je za- zdelo, ko da pada iz neskončnih višav skozi reproduirne oblake nekam v brez- krajne globine. Šele čez dolgo časa se je

umirila, in pričela zopet misliti. Sprva nejasno, potem vse bolj razločno in o- stro. Spoznala je svoj položaj.

»Jetnica sem!« si je dejala. »Nisem pri- šla sem, da bi se naučila navad faraono- vega dvora. Pripeljali so me kakor dar- itveno živinče, da me poklonijo Semisu Ofirisu. Da, sedaj razumem očetove be- sede in materine solze; razumem farao- novo laskanje in njegove ukaze. Toda zakaj so me darovali? Nisem hči kralja kraljev, vladarja Aztekov Ilamagada? Nisem potomka božanstev? Ni moj oče prijatelj faraonov? Je njegov podložnik in mu ne poklanja darov zaradi prijatelji- stva, marveč zaradi podločnosti? In kie je Aftagad? Kakšna je njegova usoda? Je tudi on jetnik?«

Z neskončno muko je reševala vse te neštevilne uganke, ki so se bile tako ne- pričakovano pojavile pred njo. Počasi je uredila misli in si dejala:

»Né, Aftagad je vedel, zakaj me vodi

v Semisiris. Bil je izvrševalec očetovega ukaza. On je svoboden. Toda zakaj mi nihče ni povedal tega? Zakaj je molčal tudi on?«

Razočaranju se je pridružilo sovrašt- vo. Zasovražila je naenkrat vse one, ki jih je bila do tistega trenutka ljubila: oče ta, mater, brata... Premislila je vse. Spomnila se je sedem ščebetajočih, se- dem zlo oznanjajočih ptic, ki jo bile pre- letele njeno pot, ko se je bližala mogoč- nemu obzirju srca sveta.

»Teh sedem ptic mi odkriva resnico. Aftagadu so pomenile srečo, kaj mu je mar moje usode. Ženska sem, četudi prin- cesa in hči vladarja. Sovražim vas vse, ki ste me izdali. Sovražim, sovražim, so- vražim...«

Sedaj bi bila kmalu zajokala od tugo- be in zlomljene moči, toda premagala je tudi to slabost.

»Vendar, motijo se,« si je dejala. »Ni- sem blago, ki bi se podarjalo in spreje- malo. Če ni ponosa v očetu, materi in bratu, če ni ponosa v ljudstvu aztežkem, potem je ponos v meri, ženski. Nihče ni moj gospod, razen njega solnčnega božan- stva, velikega Raja! Samo njemu sem lahko daritveno blago, samo na njego-

vem žrtveniku žrtvujem svojo mladost. Kakor se ne upogne pod najstrašnejšim viharjem sekvoja naših azteških gora, kakor ne omaga orel nad prepadom, ta- ko se ne vdam jaz, princesa Evalasta.«

Dvignila je glavo iznad blazin in vsta- la. Vzravnan kakor cebr je stala pred Ilajo in obema sužnjama. Njeno obličje je bilo trdo, brezizrazno, ko je sprego- vorila:

»Ne bom se upirala ukazu, ki si ga pre- jela, ker ti nisi kriva. Ne bom več sku- šala pobegniti in ničesar ne bom storila, kar bi lahko vznemirilo dolžnost tvoje službe. Zato poidi! Biti hočem sama.«

»Milost, princesa!« je dejala še vedno nezaupljivo Ilaja. »Odpusti mi, nesrečni- ci! Moja volja ni moja, ker ji ukazuje on, ki je moj in nas vseh najvišji gospod. Verujem ti, cvet orlidijs, zveneča stru- na na harfi pesnikov, in izpolnjujem tvo- jo visoko voljo. Umikam se.«

Ilaja in obe sužnji so se poklonile in nato tiho odšle iz sobe.

Evalasta je zopet ostala sama, stopi- la je k zlatemu kipu najvišjega božan- stva, dvignila roke in molila:

(Se bo nadaljevalo.)

Sport

Lep uspeh mariborskih delegatov na iz- rednem občnem zboru Jugoslovanske kolesarske zveze.

Jugoslovanska kolesarska zveza je imela v četrtek 15. t. m. v Zagrebu svoj izredni občni zbor, katerega so se ude- ležili tudi delegati Mariborske kolesar- ske podzveze, in sicer gg. Fišer, Mar- kovič in Rudžič. Na izrednem občnem zboru so se obravnavale važne zadeve, tičoč se jugoslovanskega kolesarskega sporta. Na dnevnem redu je bil tudi pre- dlog Mariborske kolesarske podzveze, da se naj letošnji občni zbor zveze vrši v Mariboru. Ta predlog je bil po dolgi debati tudi sprejet. Nadalje je izredni ob- čni zbor na prizadevanje naše delegacije sklenil, da bo prihodnje tekmovanje za državno prvenstvo v Mariboru. Ta u- speh delegatov MKP je pripisovati dose- danji delovni bilanci mariborske pod- zveze. Finančne ter druge težkoče, s katerimi se bori mariborski kolesarski sport, niso ovirale pri sestavljanju delov- nega razporeda MKP. Za popolno izvr- šitev tega programa je sicer še potrebno veliko delo, toda z združenimi močmi — tu mislimo predvsem na »Peruna« — bo- mo lahko dokazali, da imamo v Maribo- ru najboljše kolesarje. Prva velika pre- izkušnja naših kolesarjev bo letos, ko bo v Mariboru tekmovanje za olimpijsko pr- venstvo, ki ga priredi MKP.

Mariborska zimskosportna podzveza, službeno. Seja upravnega odbora bo v petek 23. tm. ob 20. v društveni pisar- ni, Kolodvorska ulica 1.

Tretja delavska olimpijada bo letos v Pragi, in sicer od 3. do 8. julija. Olimpi- jade se bodo udeležili tudi športniki iz Jugoslavije.

Table tenis turnir v Ljubljani. Prete- klo nedeljo in ponedeljek se je vršil v Ljubljani dosežaj največji table tenis tur- nir v naši državi, ki ga je priredil ZSK Hermes. Sodelovali so najmočnejši igralci Jugoslavije, med njimi tudi ekipa ISSK Maribora. V nedeljo se je vršil turnir moštev, v katerem je zasedel 1. mesto Makabi iz Zagreba, na drugem mestu se je plasiral Hermes, na tretjem pa Ilirija. V ponedeljek se je vršilo tekmovanje ju- niorjev. V tej disciplini sta se posebno odlikovala mariborska igralca Senekovič in Škapin, ki sta dosegla velik uspeh in zasedla med 24. tekmovalci tretje in če- trto mesto in s tem dokazala, da se je končno začel tudi v Mariboru širiti table tenis, kar je največ zasługa agilnega ISSK Maribora. Glavno zanimanje je bilo za prvi nastop državnega prvaka Hex- nerja v Ljubljani, ki si je priporil pokal prireditelja. Turnir je pokazal velik raz- vitek table tenisa v Ljubljani, pa tudi v Celju, med tem ko v Mariboru ta lep sport še žalibog ni pobudil večjega zani- manja.

Zborovanje ruških davkoplačevalcev

Proračun dohodkov in izdatkov velike občine Ruše

Občinski odbor v Rušah je pod okri- ljem Jugoslov. nacionalne stranke sklical 9. t. m. zborovanje vseh davkoplačeval- cev. Obiskano je bilo zelo dobro in za- stopani so bili vsi sloji občanov. Pred- sednik občine g. Davorin Lesjak je otvo- ril sešatek, pozdravil navzočega narod- nega poslanca g. Krejčiča ter v lepem go- voru tolmačil pravice občanov po novem zakonu. Občinski odbor želi dati pred sprejem občinski proračun v javno razpravo, tako, da lahko vsak občan po- ve svoje mnenje in želje. Tudi notranje poslovanje občine je pod stalno kontrolo, denarno poslovanje pa koncentrirano pri domači Posojilnici. Kot vsak posamezen gospodar, tako občuti tudi občina posledice hude krize. Zlasti tarejo občino ve- like investicije, ki jih je morala napraviti pred leti. Večno pa ne bo slabo, kot niso bili večni dobri časi.

Občinski blaginjak g. Drago Magdič je pred čitanjem proračuna pojasnjeval, da so Ruše postale industrijski kraj in jih zaradi tega zadene vse težko breme soci- alnega skrbstva, brezposelnosti itd. K po- bijanju brezposelnosti morajo prispevati država, banovina in tudi vsaka občina. Pri nas so rastle tovarne in industrije, s tem pa tudi potreba po novih šolah. To breme se danes zelo hudo občuti, zato je potrebno, da priskoči industrija na po- moč. Nato je prešel na občinski prora- čun:

Izdatki: Osební izdatki: plača predsed- niku, tajniku, pomožnim uslužbencem, živinoogledniku, konjaču, čuvaju, babici, bolniško zavarovanje, obrtna nadaljeval- na šola, tehničar Din 59.880. Zaradi zdru- žitve občin Ruše, Smolnik, Lobjnica in Bi- strica v občino Ruše, so osebni izdatki narasli napram lanskim za 10.310 Din. Materialni izdatki znašajo 6374 Din. Jav- na razsvetljava 12.800 Din, za gasilstvo, požarne ogleda itd. 5904 Din, prosveta 402.643 Din. V tej postavki so uračunjene obresti in obrok posojila za šolo. Pod- pore društvom 2300 Din. Odplačila občin- skih dolgov 98.595 Din (odplačilo obroka za občinsko hišo). Gradbena dela, vzdr- ževanje cest in mostov 24.510 Din. Kmeti- jstvo 5806 Din. Narodno zdravje 1200 Din. Socialno skrbstvo 48.700 Din; za 17.250 Din več ko lani. Pospeševanje tuj- skega prometa 1500 Din. davki 10.394 Din. Nova tehnična 15.000 Din (prvi obrok). občinska zemljišča 6.800 Din, za telegraf in telefon 2500 Din. Nepredvideni izdat- ki 2082 Din. Skupno vsi izdatki 709.344 Din.

Prejemki: 70% doklada na davke 277.321 Din, trošarina 58.943 Din, razne takse (ogled živali, taksa na pse in tehta- rina) 11.114 Din, zakupnina posestev 870 Din, najemnina občinskih hiš 26.940 Din, lov 5.550 Din, ribolov 1.315 Din, prodaja obč. drv 9.000 Din, izredni prispevek in-

dustrije 180.000 Din, zaostale občinske doklade (neizterjane) 131.343 Din, zaosta- la trošarina 3248 Din, razni prijemki 3700 Din. Skupno 709.344 Din. Letošnji prora- čun je za 266.638 Din večji od lanskega, kar pa gre na račun pove- nja občine. Prvotno sestavljen proračun je bil mno- go višji ter bi znašala doklada, če ne bi industrija prevzela plačila 180.000 Din, kar 170%. K besedi se je oglasil g. narod- ni poslanec Krejčič, ki je pojasnil, da se je upr prvotnemu proračunu s 170% dokla- do ter zahteval brisanje raznih postavk, ker davkoplačevalci ne morejo prenesti tako visoke obremenitve, zato je potreb- no, da se izdatki skrejo na minimum. V proračun se morajo postaviti tudi še ne- izterjani davki. Za ublažjenje brezposel- nosti, ki je v Rušah zelo občutna, je ob- ljubil intervenirati pri banovini, da se pri- spevki za bednostni fond, ki jih plačuje ruška industrija, porabijo v Rušah. Ab-

solutno potrebna je cesta proti Fali in Št. Lovrencu, prav tako se mora nade- ljevati gradnja ceste Ruše—Sv. Arah.

Razvila se je živahna debata o posa- meznih postavkah. Govorili so gg. Jakob Marin proti graditvi ceste v sedanji kri- zi. Alojz Cerk za pospešeno graditev cest, Alojz Glaser za boljšo podporo kme- tištva, ki se nekako zapostavlja, Ignac Flakus zaradi poljskih čuvajev, Davorin Lesjak zaradi prevelikih obresti, ki jih morajo vse občine plačevati bankam. Albert Koruza zaradi sanacije domačih zadružnih denarnih zavodov in znižanja obrestne mere Narodne banke. G. Krej- čič je pojasnjeval politiko finančnega mi- nistra, ki je tudi v državnem gospodar- stvu uvedel strogo varčevanje, glede zdravih denarnih zavodov pa je dejal, da bodo dobili tekom prihodnjega leta cenena posojila. (Vlada bo pripravila v ta namen milijardo dinarjev.) Glede o- brestne mere pa tare isto breme vse slo- je. G. predsednik se je zahvalil vsem za stvarno debato ter zaključil ta uspeš in zanimivi sešatek.

Mali oglasi

Razno

SVETLI PREMOG DIN 37.—
Mejovšek, Tattenbachova ul.
13. Tel. 2457. Karbopaket. 860

BOLJŠEGA DELAVCA

sprejem na stanovanje in
hrano. Frankopanova ul. 15.
dvorišče, levo. 1131

RAZGLAS.

Sresko načelstvo levi breg,
bo dne 28. marca t. l. ob 16.
uri prodalo licitacijskim potom
osebni avtomobil znamke
»Oesterreichische Daimler« z
zaprti in odprto karoserijo.
Event. interesi dobijo na-
daljnje pojasnitve med urad-
nimi urami v sobi 33, Sreski
načelnik: dr. Senekovič s. r.
1129

MOTORNÁ KOLESA

nová, angleške znamke Black
burn, s »Tiger« vilicami, elek-
trično razsvetljavo itd. raz-
prodajamo pod tovarniško ce-
no. Izrabite to izredno pril-
iko. Jugu, d. z o. z., Maribor,
Tattenbachova ul. 14. 1127

OTROŠKA GUGALNA DVO- KOLNICA (WIPPROLLER)

je najlepše velikonočno dari-
lo za Vaše otroke, katero
vam nudi po globoko znižan-
ih cenah samo Jugu d. z o. z.,
Maribor, Tattenbachova
ul. 14. 1126

Žve krape

Wittinganske pasme in šču-
ke v priznani dobri kako-
vosti dobite pri 1133

Ferdo Greinerju Maribor Gosposka ul. 2

KAJ SE NE VESTE,

da so »Pimar« obleke naj-
boljše in najcenejše, kakor
tudi »Trenchoati« in »Huber-
tus« plašči samo pri Srečku
Pihlar-ju, Gosposka 5. 1084

Stanovanje

STANOVANJE

dve sobi in kuhinjo in kopal-
nico išče stranka brez otrok.
Plača do 700 Din. Ponudbe
pod »Solčno stanovanje« na
upravo lista. 1136

MALO SOBO

s štedilnikom iščem za eno
osebo, po možnosti takoj. —
Naslov pustiti v upravi lista.
1135

Preselitev!

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da se
je preselila trgovina s čevlji

Tavčar Kališnik

iz Slovenske ulice v

Gosposko ul. št. 5

Priporočamo se vsem svojim cenjenim odjemalcem
še v nadalje za zaupanje in naklonjenost.

FLOR nogavice

za vsakdanjo uporabo trpežne in
prijetne priporočamo v vseh
modnih barvah za Din 36' 28' 20' 15'.

C. Büdefeldt MARIBOR
Gosposka ulica

Podpirajte Protituberkulozno ligo!

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.